

Sydkraft AB

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
Energienheten
m.registrator@regeringskansliet.se
m.remisser-energi@regeringskansliet.se

Sydkraft AB
205 09 Malmö
www.uniper.energy

Johan Svenningsson
M +46 72-2 28 58 60
johan.svenningsson@uniper.energy

Managing Director:
Johan Svenningsson

Visiting address:
Carl Gustavs väg 1
Malmö

Corporate identity number:
559012-0316

Sydkraft AB – yttrande över Energimyndighetens rapport Kontrollstation 2017 för elcertifikatssystemet – Delredovisning 2 och förslag på kvoter för 18 TWh till 2030 (ER2016:19), (diariennr. M2016/02399/Ee)

24 november 2016

Energimyndigheten har i den sista delredovisningen av regeringsuppdraget kontrollstation 2017 för elcertifikat analyserat utvecklingen efter 2020 samt redovisat kvoter för 18 TWh till 2030. Nedan följer Unipers synpunkter och analys av Energimyndighetens rapport.

Sammanfattning av Unipers synpunkter:

- Uniper tillstyrker Energimyndighetens förslag om en baktung kvotkurva. Uniper stödjer Energimyndighetens uppfattning att all utbyggnad fram till och med år 2020 som överskrider det gemensamma målet med Norge kommer att vara en del av den nya ambitionen om 18 TWh.
- Uniper delar också Energimyndighetens syn att avvakta med nya ambitionen till tidigast efter 2022, då huvudfunktionen av den gemensamma marknaden med Norge upphör.
- Uniper tillstyrker att elcertifikatssystemet inte ges nya funktioner
- I Energimyndighetens rapport anges att mikroanläggningar upp till 68 kW bör uteslutas ur elcertifikatssystemet. Om så blir fallet bör målet för elcertifikatssystemet om 18 TWh justeras nedåt i motsvarande omfattning.
- Uniper delar bilden av att tiden mellan tilldelningsperioder av elcertifikat bör regleras.
- Uniper tillstyrker att inga elcertifikat bör tilldelas om spotpriset på el är noll eller lägre.

Inledning

Elcertifikatsystemet infördes den 1 maj 2003 med syftet att öka elproduktion från förnyelsebara energikällor i Sverige. Målsättningen är att öka elproduktionen från dessa energikällor med 28,4 TWh till år 2020. Sedan certifikatsystemet togs i drift har andelen vindkraft ökat i det svenska elsystemet. 2015 producerade vindkraften ca 16 TWh, vilket var över 10 procent av den årliga elproduktionen i Sverige. Med sjunkande kostnader är vindkraften idag en väl etablerad energikälla i Sverige, dvs. en mogen teknik.

I Sverige har vi idag ett kraftigt elöverskott. Under större delen av året är Sverige därför en nettoexportör, med undantag av de kallaste månaderna under vinterhalvåret då Sverige kan behöva importera.

Subventioner av förnybar el utgår ifrån en politisk viljeinriktning. Men de volymer av el som stödsystemet genererar, är inte volymer som efterfrågas av marknaden. Det stör marknadsmekanismen på den nordiska elbörsen NordPool, där priset sätts utifrån tillgång och efterfrågan. Ett elöverskott som skapats på konstgjord väg får en direkt störande effekt på prisbildningen och leder till lägre marknadspriser.

Låga elpriser upplevs positivt, åtminstone initialt. Men på sikt kan en dysfunktionell elmarknad få rakt motsatt effekt. När energislag inte konkurrerar på lika villkor, minskar elproducenternas investeringsutrymme och risken ökar för att anläggningar måste stängas i förtid. I Sverige har redan nu fyra kärnreaktorerna (3 000 MW) tvingats stänga i innan beräknad livstid med anledning av låga marknadspriser och ett högt skattetryck.

Dagens prisprognoser tyder på extremt låga elpriser en lång tid framöver. I det avseendet riskerar regeringens ambition att utöka och förlänga elcertifikatsystemet med 18 TWh till 2030, fördjupa och cementera påfrestningarna på elmarknaden. Energimyndigheten borde på ett mer grundläggande sätt ha analyserat konsekvenserna för elmarknaden och kraftsystemet av förlängningen av elcertifikatsystemet. Konsekvensanalysen i rapporten är alltför tunn.

Energimyndigheten har haft i uppdrag att ta fram ett kostnadseffektivt förslag till ny kvotkurva. Eftersom befintlig kärnkraft kan leverera el till en kostnad som understiger 30 öre/kWh, och eftersom ingen ny förnybar elproduktion kan komma i närheten med att konkurrera med denna prisnivå är det även sett ur ett kostnadseffektivitetsperspektiv klokt att vänta med utbyggnaden av ytterligare förnybar elproduktion.

Om hållbarhet och resurseffektivitet skulle vara målsättningar med energipolitiken är det bäst att inte i förtid ersätta väl fungerande och säkra anläggningar för fossilfri elproduktion med nya anläggningar som har

samma egenskaper. Eftersom dagens kärnkraft bedöms kunna leverera fossilfri el på ett tekniskt säkert sätt en bra bit in på 2040-talet finns det därför ingen orsak att konstruera ett elcertifikatsystem som innebär en stor utbyggnad av ytterligare fossilfri produktion redan i början av 2020-talet. Denna synpunkt är helt baserad på ett resurseffektivitets- och miljöperspektiv.

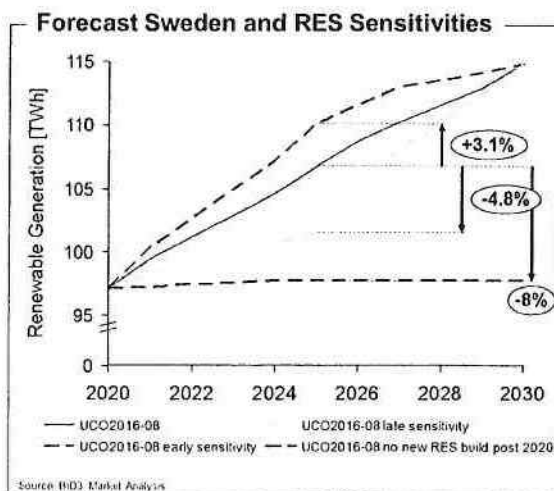
Kvotkurvan för ambitionshöjning om 18 TWh till 2030

Energimyndigheten föreslår en kvotkurva som är baktung. Inom ramen för Energimyndighetens uppdrag delar Uniper Energimyndighetens bild att kvotkurvan i elcertifikatsystemet från 2020 till 2030 säkerställer att utbyggnaden av ny förnybar elproduktions förskjuts mot slutet av perioden. Elmarknadens låga priser signalerar tydligt att investeringar i ny elproduktion inte behövs och ytterligare utbudsökningar bör därför förläggas så att det har så begränsande negativ effekt som möjligt.

Uniper har analyserat två scenarios för en framtida kvotkurva:

- Ett "framtungt" där 75 % av kapaciteten byggs ut till 2025 och resterande 25 % fram till 2030.
- Ett "baktungt" där endast 25 % av kapaciteten byggs ut till 2025 och resterande 75 % fram till 2030.
- Båda scenarierna ger + 18 TWh till 2030.

Nedan bilder visar påverkan på produktion. Av marknadsskäl kan vi inte delge specifik information om vår prisanalys. (UCO är Unipers egen "basprognos" som ständigt utvecklas till följd av marknadens och politiken skeenden.)

Resultatet av Unipers analys visar att:

- Det sker en stor påverkan på såväl elproduktion som elpris genom 18 TWh tillkommande produktion i elcertifikatsystemet. Uniper delar alltså inte Energimyndighetens åsikt att övriga elproducenter påverkas marginellt av en ökad ambition i elcertifikatsystemet.
- Skillnaden mellan de två olika scenarierna (framtungt eller baktungt system) på det genomsnittliga grosspriset blir störst i mitten av perioden.
- Den största avvikelsen kan som väntat ses i 2025 då skillnaden som mest är 2 €/MWh mellan de båda scenarierna. Med en produktionsportfölj om ca 20 TWh i Sverige blir den totala skillnaden sett över 10 år långt ifrån marginell.
- Mot 2030 minskar spridningen och identiska priser för de båda scenarios nås 2030.

Redan idag ser vi svårigheter att attrahera investeringar i ny elproduktion, liksom reinvestering i befintlig fossilfri elproduktion. Ett ytterligare sänkt elpris späder på detta faktum. Även om skillnaden i prispåverkan bedöms som begränsad när det framtunga och det baktunga systemet jämförs så ger ett framtungt system ett sänkt elpris initialt, vilket inte gynnar de som är tänkta att investera.

Övriga synpunkter på Energimyndighetens rapport:

Överutbyggnad fram till 2020 bör undvikas

Sverige har ett elöverskott som förväntas öka ytterligare med en ökad elcertifikatsambition. Uniper stödjer Energimyndighetens uppfattning att all utbyggnad fram till och med år 2020 som överskrider det gemensamma målet med Norge kommer att vara en del av den nya ambitionen om 18 TWh. Norge som valt att inte förlänga elcertifikatsystemet bl a med argumentet att certifikaten medfört ett elöverskott som sänkt elpriserna till en ohållbart låg nivå.

Kvot höjningen från 2022

Uniper delar också Energimyndighetens syn att avvakta med nya ambitionen till tidigast efter 2022, då huvudfunktionen av den gemensamma marknaden med Norge upphör.

Elcertifikatsystemet bör inte ersätta funktioner i systemet

Det är viktigt att elcertifikatsystemet inte ges nya funktioner för att styra mot något annat än att den mest konstandseffektiva produktionen byggs ut först. Andra systembehov, som t.ex. effektfrågan bör hanteras utanför elcertifikatsmarknaden.

I Energimyndighetens rapport anges att mikroanläggningar upp till 68 kW bör uteslutas ur elcertifikatssystemet. Om så blir fallet bör målet för elcertifikatssystemet om 18 TWh justeras nedåt i motsvarande omfattning som dessa mikroanläggningar kan komma att motsvara i producerad mängd el omkring 2030.

Tiden mellan tilldelningsperioder av elcertifikat bör regleras

Det är rimligt att begränsa möjligheten till ytterligare tilldelning. Det finns en risk att anläggningar byggs för endast 15 års drift.

Inga elcertifikat bör tilldelas om spotpriset på el är noll eller lägre

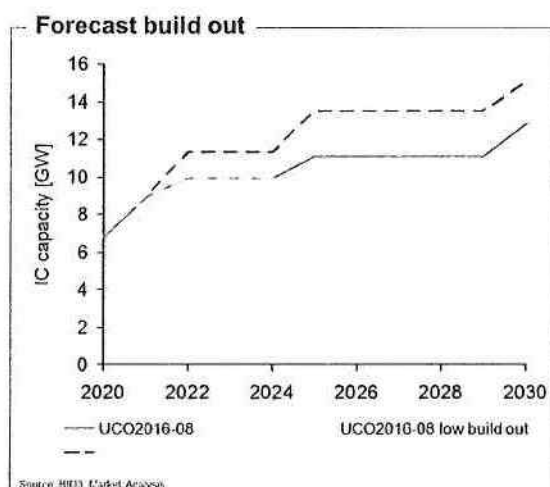
Uniper anser att det är självklart att inget stöd ska utgå till anläggningar om elmarknaden med negativa priser signalerar att det inte finns någon efterfrågan på el som produceras. Enligt gällande statsstödsregler ska stöd inte utgå vid negativa priser på marknaden.

Avslutande reflektion: Transmissionen blir ännu viktigare

Uniper anser att ett sätt att öka på investeringsviljan är att säkerställa god möjlighet till transmission till våra grannländer. Uniper har analyserat två alternativa scenarios, båda bygger på de planer på interconnectors som redan finns.

Analysen bygger på:

- Utveckling av installerad kapacitet mellan Norden (Danmark, Norge, Sverige) och kontinenten excl. Baltikum (Tyskland, UK, Holland)
- I UCO inkluderas följande project: Nord Link, Cobra, North Sea Link, Viking, Hansa Power Bridge och ytterligare TYNDP long-term projects
- Två scenarios har analyserats:
 - Lågt: lite lägre kapacitetsutbyggnad efter 2025 (Hansa Power Bridge borta)
 - Högt: ytterligare kapacitet adderad (North Connect, Hansa Power Bridge 2, Kontek 2)

Resultatet av Unipers analys visar att:

- En ännu högre grad av sammankoppling jämfört med UCO leder till varaktigt högre prisnivåer.
- Graden av sammankoppling är alltså avgörande för den Nordiska prisbildningen. Ökad sammankoppling till kontinenten kan kompensera för andra effekter på elpriset, som olika RES banor.
- Våra analyser visar att det höga scenariot mot slutet av perioden kan öka elpriset med ca 2 €/MWh.

Oavsett hur kvotkurvan för framtida utbyggnad av förnybart ser ut är det viktigt att i samklang med den också säkerställa att det byggs ut kablar till våra grannländer. De länkar som vi bedömer viktiga är Nord Link, Cobra, North Sea Link, Viking, Hansa Power Bridge, North Connect, Hansa Power Bridge 2, Kontek 2 samt ytterligare långsiktiga projekt identifierade i TYNDP.

Med vänliga hälsningar

Uniper

Johan Svenningsson
VD Sydkraft AB

Om Uniper

Uniper är en global energikoncern. Svenska bolag inom Uniper är huvudsakligen registrerade med Sydkraft som del av firmanamnet. Vår verksamhet grundar sig på E.ONs tidigare storskaliga elproduktion. I Sverige är vi en stor elproducent för svensk basindustri, med produktionsanläggningar runt om i landet för vattenkraft, kärnkraft och naturgas samt oljeeldade kraftverk som levererar främst reservkraft.

Vi driver ett flertal vattenkraftverk i Sverige. Vattenkraften är idag landets största energikälla av förnybar energi. Den svarar för nästan 45 procent av den svenska elproduktionen och är tillsammans med kärnkraften basen i det svenska energisystemet.

I Sverige finns tre aktiva kärnkraftverk. Vi är majoritetsägare i OKG i Oskarshamn och minoritetsägare i Ringhals och i Forsmark. Vi äger också Barsebäcksverket.

I Malmö finns Öresundsverket. Med naturgas som bränsle, här produceras både el och fjärrvärme. Topp- och reservkraftverket i Karlshamn har beredskap att producera el när annan elproduktion inte räcker till. På fyra olika platser i södra Sverige finns dessutom sju gasturbiner.